

היכל הוראה

פסקי דינים * תשובות * הוראות

מבי מדרשא "היכל הוראה" • מיסוד שר ההוראה מרן ה"קנה בשם" זי"ע בראשות בנו גאב"ד היכל הוראה הגאון הגדול רבי משה בראנדסארפער שליט"א מגדולי פוסקי דורינו ובעל שו"ת היכל הוראה * יו"ל ע"י איגוד הרבנים תלמידי "היכל הוראה"

גליון מט * פרשת פקודי תשפ"ד

פסקי דינים מתוך שאלות ותשובות שעלו על שולחן ההיכל לפני מורינו הרב שליט"א

בין כותלי ההיכל

תקע בשופר

בימים אלו בעמדנו על סף חג הפורים הבעל"ט אתא לקדם מורינו הרב שליט"א ענין חמור שיש לענות ולשים עליו את הדעת כבר מעכשיו, ואף שהוא לענין שעומד לפתחיו רק בסוף ימות הקיץ לקראת ראש השנה תשפ"ה הבעל"ט, מכל מקום צריך לעיין בו כבר מעכשיו כדי שלא נעמוד לפני שוקת שבורה בהגיע הזמן לקיים מצות היום דשופר ביום הדין הגדול והנורא יומא דראש השנה, היות ויתכן שהשופרות הללו אסורים בהנאה וזה כרוך במה שכתב השו"ע (או"ח סי' תקפו ס"ד) דשופר של תקרובת עבודה זרה ותקע לא יצא בו שאינה בטילה עולמית וכתתי מכתת שיעוריה.

והוא מה שעלה על שולחנו של מורינו הרב שליט"א כעת בין כותלי ההיכל ע"י הגאון רבי חיים ראטער שליט"א דומ"ץ בעיר אלעד ומחבר ספרי שו"ת שערי חיים בדבר השופרות שמשמשים בהם היום ברוב תפוצות ישראל שזה כעשר שנים רובם ככולם הם שופרות שמביאים ממדינת מרוקו ששם שוחטים רבוא רבבות של כבשים בפרט בחגא שלהם שהם קוראים אותו חג הקרבן ובכל הקרנים הללו יש לחוש לתקרובת עבודה זרה שהיא אסורה בהנאה ומאוסה לקיים בה מצות תקיעת שופר כי אחד מחוקותיהם הוא שבשעת השחיטה הם צועקים "אללה וואכבאר" והוא קריאה לשם ה' אך הם משתפים עמו גם את המשוגע מוחמד רח"ל (כמו שכתבנו אותו הראשונים בספריהם עיין ר"ן סנהדרין סב ד"ה יכול כהמן) והוא עבודה זרה בשיטתו.

כמו שכתב רבינו האור החיים הקדוש בספרו פרי תואר (סי' יט סקי"י) וז"ל: ומי יאמר דלא משתפי נבואת נביאים ותו האינא ערובוב גדול יש בדת ישמעאל וכולן נסמכים יחד ועוד מי יאמר שאין כוונתם באמרם וואכבאר על הנביאים כי לפי דעתם הוא כביר וכו' אפשר שיודעים כי הכונה היא על ההוא אשר הביא להם הדת כפי שכלם, עכ"ל. וכידוע שהישמעלים קוראים הקריאה ההיא של אללה וואכבאר בין כששוחטים בהמה בין כשהורגים אנשים עבור דתם [ובמסורת שלהם שכן אמר המשוגע שלהם קודם ששחט וערף ראשי היהודים הגברים בעיר קוריטה רח"ל].

ובפרט שבמדינת מרוקו הם שוחטים לכיוון "מכה" ומבואר בשו"ע יו"ד (סי' ד' סעיף ז') ומפמ"ג שם (משב"ז סקי"ח וספי"ד סקי"א) דמכה"ג דהישמאלים גופיהו שוחטין כן אסורין בהנאה, ואחר שהעלה הרב הג"ל את השאלה הנ"ל לפני מורינו הרב שליט"א והרחיב הדברים בין בעל פה בין בכתב מדברי הראשונים והאחרונים באריכות גדולה בטוב טעם ודעת, אמר לו שאם כנים הדברים הוא באמת שאלה חמורה מאד וצריך לעורר את סוחריו השופרות ועודות הכשרות לחפצי מצוה ולתשמישי קדושה בארץ ובחוצה לארץ כבר מעכשיו מימים אלו שידאגו לכך שלא ישתמשו בקרנות הכבשים שנשחטו בשחיטה מוסלמית ובפרט אלו הנשחטים במה שהם קוראים "חג הקרבן".

ואין לתמוה על החדשות דמועלם לא שמענו לעורר על דבר זה ומה נחתדת כעת, לזה צריך לדעת דעד עכשיו כל יצרני השופרות היו רגילים לקחת את הקרנים באופן אישי מיהודים ששחטו כן בהמותיהם (או בארצות אירופה מן הנוצרים) שאצלם לא היה מקום לחשש עבודה זרה אבל כהיום שהרבה אנשים קונים שופרות הן לצורך עצמן הן לבתי כנסיות ומנינים שונים מן הישמעאלים שהם על פי חוקי דתם אומרים אללה וואכבאר בכל שחיטה ועל כן שופרות אלו הן פסולות למצוה ואין קטגור נעשה סניגור כמו שכתבנו.

ועל כן הורה מורינו הרב שליט"א שכל אלו שרכשו שופרות בעשר השנים האחרונות יברר מהיכן הובאו השופרות ויעשה שאלת חכם

אחד מהנוכחים שאל ממורינו הרב שליט"א דלפי זה יוצא שכל אלו ששמעו התקיעות מהשופרות הנ"ל בכל עשר השנים האחרונות לא יצאו ידי חובתם, ועל זה השיב מורינו הרב שליט"א דקבלה בידו מאביו מרן הקנה בשם זצוק"ל וכן אמר לו מרן הגר"ש אלישיב זצוק"ל בעובדא שהיתה נוגעת לרבים שאין דנים על העבר אלא רק על העתיד, ולכן הקריאה היוצאת היא שמכאן ולהבא ישתדלו לתקן הדבר ויפה שעה אחת קודם ואע"פ שעדיין אנחנו עומדים רק בחודש אדר ויש יותר מחצי שנה עד ראש השנה הבעל"ט טוב לעמוד על המשמר כבר מעכשיו שלא נהיה בבחינת צועקים על העבר ומהיום יעמדו המכשירים על המשמר לא רק על כשרות השופר מחמת הנגבים וכו' או שיהיו ממין שהוא מותר בפיך אלא גם על מקור בריאתם שלא יהיו מבהמות שנשחטו על ידי מוסלמים ובפרט מאלו שנשחטו במה שהם קורין "חג הקרבן"

סופר סת"ם ששכח לכתוב שורה שלימה במגילת אסתר

סופר סת"ם שכתב מגילת אסתר על יריעות של שלשה עמודים, ואחר שסיים את כתיבת היריעה הבחין ששכח לכתוב שורה שלימה באחד מעמודי המגילה, ועתה צריך לחזור ולכתוב כל העמוד [השכחה היתה בעמוד האחרון של היריעה]¹. הרי המגילה כשירה?² אמנם מן הראוי לגלות לקונה את דבר הניכון שיש במגילה זו, כיון שסוף סוף אינה כשירה רק בדיעבד³.

קריאה של פרשת זכור מיוחד לנשים

גבאי ביהכנ"ס שרוצים להנהיג לקרות פרשת זכור לאחר סיום התפילה בשביל הנשים שאינן יכולות לבוא לבית הכנסת בזמן הקריאה, הרי שאין לעשות כן כממה סיבות⁴, והנשים יכולות לצאת ידי חובתן כשיקראו פרשת זכור מתוך חומש ובוה יצאו ידי חובת זכירה, ואלו שנהגו ללכת לבית הכנסת כדי לשמוע הקריאה טוב שישמעו הקריאה יחד עם הציבור, ומי שאינה יכולה אם היא נמצאת במקום שיש שם קריאה מיוחדת לנשים טוב שיעשו הקריאה קודם קריאת המנחה⁵.

הנחת פלסטיק שקוף על גבי המגילה, כדי להגן מהרוק שנפלט בשעת הקריאה

בעל קורא שהוא מודקדק מאד בקריאתו, והציבור הפצים לשמוע קריאתו, אלא שבשעה שהוא קורא נפלט מפיו הרבה רוק על המגילה. הרי שמותר להניח פלסטיק שקוף על גבי המגילה כדי שלא יפסל. ואין בזה משום הנהגה חדשה שלא שמענו מאבותינו, כיון שאין כוונתנו חלילה לזלזל בכתבי הקודש, אלא אך ורק כדי שלא תיפסל המגילה חלילה⁶.

1. על דבר מה שנשאל מורינו הרב שליט"א (שו"ת היכל הוראה חלק ד' הוראה קו), אם יכול לחתוך את כל העמוד ואז תהיה היריעה הזו יריעה של שני עמודים, ותורף שאלתו הוא, האם דין המגילה היא כדן ספר תורה שאין עושים יריעה פחות מג' עמודים, כמבואר בשו"ע (יו"ד סי' רעב סעי' ג) שאין עושים יריעה פחות מג' דפין, או אפשר בדמגילה מותר לעשות יריעה אף בפחות מג'.

2. כמבואר בדברי הט"ז יו"ד סי' רעב (סקי"ד) שספר תורה שנכתבו שני דפים ביריעה הוא כשר בדיעבד, וכל שכן מגילה שהיא כשירה כבגון דא. ובפתחי תשובה (שם סקי"ה) כתב על דברי הט"ז, ועיין בתפארת למשה שכתב דאפילו רק דף אחד כשר, וכן הורה הלכה למעשה ע"ש, וכ"כ בתשובת אא"ז פנים מאירות (חי"ב סי' קעט) ע"ש לפפול ארוך, וכן כתב בתשובת הרשב"ש (סוף סי' קכו) ע"ש (וכ"כ בתשובת שבות יעקב ח"א סי' פ"א ובתשובת מהר"י מינץ סי' י"ב דאפילו דף א' כשר בדיעבד וכ"ה בתשובת שב יעקב סי' נ"ז). עכ"ד.

3. בזה אתינן למחלוקת הפוסקים עיין משנת הסופר (דף רפא בבבאור הסופר ד"ה שיעור), דדעת הר"ן שכל מה שכשר בס"ת בדיעבד במגילה הוא כשר לכתחילה, וכן הורה בשבט הלוי (חי"ה סי' קסא), ודעת הגהות מיימוניות דדינים שוה לכל הדינים פרט לדברים המפורשים להדיא, דהיינו שאם הטיל בה ג' חוטי גידין כשרה, אבל לכל שאר הדברים דינה שוה לס"ת, ואפשר דכיון דלדעת הברכ"י יוסף כשר רק בדיעבד, על כן ראוי ונכון לגלות לקונה.

4. חזא דלא מצינו לזה רמז בשו"ע ובמפרשים וכן במשנה ברורה שהנשים חייבות לשמוע מקרא דפרשת זכור, רק בשו"ת בנין ציון החדשות (סימן ח) כתב שהגאון הקדוש רבי נתן אדלר זצ"ל הקפיד שאפילו המשרתות בביתו תשמענה קריאה דפרשת זכור, וכן נהג הגה"ק המנחת אלעזר ממונקאטש שהיה מזהיר את הנשים לילך לבית הכנסת בשבת פרשת זכור כדי שישמעו קריאת התורה בפרשת זכור דאורייתא. וכן הורה בשו"ת מנחת יצחק (חי"ט סימן סח).

5. בתשובה בשו"ת היכל הוראה (חלק ג' הוראה מד) הוסיף מורינו הרב שליט"א וכתב, דכל זה הוא בבית כנסת שעד עכשיו לא נהגו בוה ורק עתה רוצים לחדש בו המנהג ולזה אמרין שב ואל תעשה עדין, אמנם בקהילה חדשה שרוב בני הקהילה כן היה מנהגם במקומן הקודם שהנשים היו באות לשמוע קריאת פרשת זכור כמו שהמנהג בהרבה בתי כנסיות בארץ ישראל לפני יובלם עלה להנהיג את אף לכתחילה. וכיון שמיד אחר כך קוראין בפרשת השבוע נחשבת גם קריאת פרשת זכור שקורין עכשיו לקריאה בציבור [אף שהציבור עצמו כבר יצאו ידי חובתם בקריאת פרשת זכור של שחירת].

6. בנימוק הדברים כתב מורינו הרב שליט"א בתשובה (ח"ד הוראה קיח), דאף שבשו"ת שבט הלוי (חי"ה סי' בט) כתב, אודות מי שלא היה להם בעל קורא ורצו להניח פלסטיק על הספר תורה, ועל הפלסטיק סימנו את הטעמים, ומסיק דאף דמעיקר הדין הדבר נוטה להיות שרואים צורת אותיות הס"ת דרך פלסטיק השקוף, והטעמים הנקודות אינם כתובים על הס"ת עצמו אלא על הפלסטיק, ומ"מ אין דעתי נוטה להנהיג חדשות לקרא דרך הפסק פלסטיק או זכוכית, הגם אם נדון שבמקום שצריך ראייה זה נדון כראי גמורה ואכ"מ בוה, ואין זה דומה לבעל קורא שאינו יכול לקרות רק דרך משקפים שלו, עכ"ד.

מכל מקום נדון דידן שהטעם שעושים הפלסטיק [ניילון שקוף], אין זה בשביל לנהוג חדשות אלא לצורך שלא יפסל הספר תורה, כבה"ג נראה דאין לחוש לזה ומשום כבוד הספר תורה שלא יבוא ח"ו לידי פסול ראוי ונכון לעשות כן לכתחילה, ומהאי טעמא טוב לעשות התקין זה והלא הציל הספר תורה, ואל תשיבו שלכתחילה ראוי לחפש בעל קורא אחר, וזה אינו דאחר שמעיקר הדין הוא דבר נכון לעשותו והיא הנהגה הראויה, ומאחר שבעל קורא זה יש לו חזקה וגם מרוצה לקהל ודאי אסור לדחותו בשביל זה גם אם יש בעל קורא אחר.

בענין הג פורים תשפ"ד הבעל"ט אשר הגאון רבי מרדכי גנוט שליט"א העלה על שולחנו של מורינו הרב שליט"א בדבר שנים רבות לא היתה נוגעת למעשה והיא אודות מעמדה של העיר עזה בענין חיוב מצוות היום וקריאת המגילה בעיר עזה שכידוע הפייטן הנשגב רבי ישראל נג'ארה מחבר הפיוט "ה רבון עולם וכו'" שזכה שכל בית ישראל מזמרים אותו בליל שבת קודש, שימש בקודש ברבנות העיר עזה ושם הוא מקום מנוחתו.

שם ובפרט שמצינו אצל שמשון הגבור (שופטים טו) ששמשו את שרעי העיר עזה עד חבון על כתפיו וכתב שם המלבי"ם שארבו לו בשער ע"י שסגרו השער במנעול בל יוכל לצאת. ובהכרח שהיתה כאן חומה שהיה לה שער ואותה נטל שמשון על כתפיו דאם לא שהיתה חומה מה הועילו השערים.

ואל תשיבני שאולי בימי יהושע לא היתה חומה לעזה זה אינו דהרי כבר כתבנו לעיל דרך העוים דהיינו הפלשתים הקדומים שבטחו בגבורתם לא היו זקוקים לחומה אבל אלו שהורישו וישבו תחתם ודאי הוצרכו לחומה והקיפו העיר בחומה והיא החומה שהיתה בימי יהושע והיא החומה שהיתה לעיר בימי שמשון.

ועל כן נראה להלכה דאף דמדברינו היה מקום לומר דחיוב הקריאה בעזה הוא בט"ו דוקא מכל מקום יש עוד דברים שיש לדון בהם ואכמ"ל, ועכ"פ ודאי דלהלכה ולמעשה לא גרע דינה משאר ערי הספיקות שצריכים לקיים מצוות היום בב' הימים ולגבי קריאת המגילה צריכין לקרות ביום י"ד עם ברכה וביום ט"ו בלי ברכה כמו שפסק המחבר בס"ל תרפ"ח.

שוב הראוני דברי הגאון רבי עקיבא יוסף שלינגר זצוק"ל בשו"ת רבי עקיבא יוסף (אורח ח"ב סימן תמח) שכתב דרוב מקומות העתיקות אשר נמצאים בארץ ישראל קורין גם בט"ו כמו טב"ו. וצפת חיפה וכן עזה עת"ד. הרי שמנה להדיא גם העיר עזה בין הנך שקורין בהן גם בט"ו.

בידידות רב ליהודים היתה אורה ושמה ומרבין בשמחה להוסיף עוד מקומות שתהיה בהן שמחה כפולה ומכופלת.

משה בראנדסדארפער

ואלו הדברים שהעלה מורינו הרב שליט"א בקן קולמוסו: בבי מדרשא היכל הוראה ירושת"ו אל כבוד ידידי הרב הגאון רבי מרדכי גנוט שליט"א נודע בשערים לתהילה בלוחותיו "לוח דבר בעתו".

בהמשך לשיחתנו אודות הרופא המנתח שנמצא כעת בעזה עקב המלחמה וכפי הנראה היה שם גם בפורים הבעל"ט אם צריך לקרות המגילה בלא ברכה גם ביום ט"ו דהרי העיר עזה היא עיר קדומה שכבר היא מזכרת בחומש דברים (ב) ולכאורה היתה מוקפת חומה באותו זמן, ומעכ"ל שליט"א רצה להוכיח מהכתוב הזה איפכא דהרי בתורה כתוב (דברים ב) והעוים היושבים בחצרים עד עזה וביאר המקרא שהיו יושבים בערים שלא היו מוקפות חומה, וכן הוא באמת ברמב"ן שם שכתב להדיא וז"ל: יאמר כי העוים היושבים בערי חצרים אשר אין להם חומה סביב, עד עזה שהוא גבול הכנעני עכ"ל הרמב"ן ולכאורה מוכח מהאי קרא דעזה לא היתה מוקפת חומה, אלא שהעיר מעכ"ל שליט"א דמדברי האונקלוס מוכח דלא כן שכתב "דיתבין בדפיה עד עזה" ורצה לומר דדפיה היינו רפיח וא"כ חצרים הוא שם מקום ולא ערים שאינם מוקפות חומה ושוב אין ראייה מהאי קרא שעזה לא היתה מוקפת חומה.

אולם באמת מעיקרא נראה דאין להוכיח מהאי קרא דהרי הכתוב אומר להדיא "עד עזה" ומי יאמר לנו דגם עזה היתה בכלל הערים שלא היו מוקפות חומה. ועוד הרי הכתוב אומר בהמשך "כפתורים היוצאים מכפתור השמידום וישבו תחתם" ואפילו נימא דהפלשתים שהיו שם קודם לא היו צריכים חומה מחמת גבורתם ומכל מקום הרי הכפתורים הורישו וישבו תחתם והם לא היו גבורים כמו הפלשתים הקדומים שישבו

הלכה והוראה בישראל

מכתב תשובה להלכה ממורינו הרב שליט"א בענין חיובי משתה ושמחה ביום טו (פורים דירושלים) לבני הכרכים בארץ ישראל שהוא מעיקר הדין, שזנה מחיוב בני הכרכים שבחו"ל שיש להם רק קצת חיוב ממנהגא

יום שני כד אדר ראשון תשפ"ד

בבי מדרשא היכל הוראה ירושת"ו

אל כבוד הרב הגאון רבי יעקב הלוי סג"ל רב דחסידי אמשינו ומ"צ בהיכלנו בעיה"ק צפת תו"ב

הנני בזה בהמשך למה שדיברנו אודות קיום מצות משתה ושמחה ביום טו בעיה"ק צפת תו"ב שהיא מערי הספיקות - ועלה ברעיוני דבר שלכאורה הוא מחדש שחלוקה היא מצות הפורים בארץ ישראל מכל הארצות דנהג כתב הרמ"א (סי' תרפ"ב ס"ב): וחייב במשתה ושמחה קצת בשני ימים, י"ד וט"ו, (מנהגים) וכן נהגו, ע"כ. ועיין בשו"ת מנחת אלעזר (ח"ב סי' ה) שתמה על הרמ"א שמקורו מספר המנהגים שנקט דהחיוב הוא רק "קצת" ובספר המנהגים עצמו לא חילק בזה וכתב בפשיטות דדינם שוה ורק לענין קריאת המגילה שאני שאין מברכים על הקריאה [ובאמת בדרכי משה הקצי והארון הביא דברי ספר המנהגים וז"ל: כתבו עוד בספר המנהגים וחייב במשתה ושמחה שתי הימים שנאמר (אסתר טו) שני הימים האלה ולא הזכיר "קצת", וכן הביא דברי הלבוש (סי' תרצ"ז) דקבלו עליהם מי משתה שני הימים וכ"כ שם (סעי' ה) ביום ט"ו הוא שושן פורים וכו' חייב במשתה ושמחה כמו בראשון שנא' את שני הימים האלו עכ"ל ולא כתב כלל לשון "קצת".

ונראה לענ"ד דכל מה שכתב הרמ"א הלשון "קצת" הוא דוקא לבני הכרכים בחו"ל דהתם דוקא בני הערים שעתה אינן מוקפות חומה וכן אינם בכלל הספק שמא היו מוקפות חומה [שהרי אלו שעתה יש להן חומה ויש בהן ספק שמא החומה היא מימות יהושע בן נון חייבים במצות היום מעיקרא דדינא הגם שהן ספיקות כמו שכתב המחבר והפוסקים לעיל בס"י תרפ"ב ס"ד ובמשנה ברורה שם סק"י שיקיימו מצות היום בב' הימים ולענין על הניסים עיין בס"י תרפ"ב ס"ד ורצו במשנה ברורה סק"ו דאומר בשני הימים, ולענין משלוח מנות עיין בביאור הלכה סי' תרצה ד"ה או של מיני אוכלים בשם הפר"ח והפר"מ, ורק לגבי קריאת המגילה יש חילוק בין יום י"ד שקורין בברכה ליום ט"ו שקורין בלי ברכה] וכל מצות היום מחייבים הן רק ביום י"ד ואין להן שום חיובים על יום ט"ו. ועל זה נתכוין הרמ"א שנהגו בו "קצת" שמחה ביום ט"ו [וכן איפכא למי שהיה חייב ביום ט"ו שנהג קצת שמחה ביום י"ד] אבל ארץ ישראל שונה היא מכל הארצות דכל עיר שיש לה עתה חומה רק דאנו מסופקים אם היא מימות יהושע בן נון או לא היא קרובה יותר לודאי לומר שחומתה מימות יהושע בן נון מאחר שרוב ערי ישראל היו מוקפות חומה מימות יהושע בן נון ואפשר שדין כערי הספיקות שחייבים בשני הימים במצות היום כמו שכתב המחבר בס"י תרפ"ב ס"ג ובמשנה ברורה (שם סק"ג) וכן הוא בשו"ת דברי יוסף (מבעל מחבר הספר תבואת הארץ סי' ב) שבכל ערי ישראל הקדומים נוהגים לקרות המגילה שני הימים מספק והביאו להלכה בספר כף החיים (סי' תרפ"ב סק"י) ועל כן אפשר דגם חיונן הוא יותר בגדר של ספק קרוב לודאי ואם כן חיובה אינו רק "קצת" שמחה ומצד המנהג אלא מעיקרא דדינא, וגם הערים העתיקות בא"י שעתה אין להם חומה אם יודעים שהיה לה חומה דינם כן, וכמו עיריות חדשות בארץ ישראל שבנויות במקום שהיו שם ערים ועתה מוצאים את חומות העיר והיא ואינם יודעים אם היו הערים הנ"ל

מוקפות חומה מימות יהושע בן נון יש להן חזקה שחומותיהן הן מימות יהושע בן נון וכמו שהבאתי לעיל מהלבוש ומכף החיים וכו'. וכן אפשר למצא לזה טעם בדברי המגן אברהם (סי' תרפ"ב סק"ד ומקורו מדברי הלבוש) הובא במשנה ברורה (סי' תרפ"ב סק"ט) שכתב בדמדינות אלו בכרכין המוקפין חומה אין להסתפק שמא מוקפין מימות יהושע בן נון לפי שהם מצפון ורחוקים מארץ ישראל וידוע שלא היו מיושבים בזמן יהושע, ע"כ. ומשמע דדוקא הן שהן רחוקים אבל בארץ ישראל שהיתה מיושבת בזמן יהושע שפיר נקטינן דערים אלו היו מוקפות חומה מימות יהושע בן נון.

וזה מה שכתב הלבוש להדיא (סי' תרפ"ב ס"א) וז"ל: ולחלק כבוד לארץ ישראל, לחלק עיריות ארץ ישראל דמסתמא היו מוקפין בימי יהושע, משאר עיריות דהיינו שיהיו קורין בט"ו כמו בשושן שנעשה בה הנס יותר מהשאר עיריות, אף על גב דשושן לא היתה מוקפת בימי יהושע תלו הדבר בהקפה, כיון ד"מסתמא עירי ארץ ישראל רובם היו מוקפים בימי יהושע בן נון", אפילו אינו מוקפת בזמן מרדכי ואסתר וכל שכן עכשיו אלא שהיתה מוקפת בימי יהושע קוראה בט"ו, ואפילו אין בה עשרה בטלנים שמשכימים תמיד לבית הכנסת שאז אינו חשובה כל כך לקהל בפני עצמו, אפילו הכי קוראין בט"ו, ע"כ.

והעולה להלכה לענ"ד מדברינו אלו הדברים הקדומות שבא"י הן אלו שעתה אין להן חומות והן אלו ששמצאו עכשיו את חומותיה ואנו מסתפקים אם היו בימות יהושע בן נון דינם הוא לקיים משתה ושמחה יחד עם בני ירושלים מעיקרא דדינא, ולענין מקרא מגילה כל אחד ינהג כמנהג מקומו ובפרט בענין זה שהוא טירחא דציבורא - ובאמת מלפנים בהרבה עיריות בא"י [חברון חיפה טבריה יפו לוד עכו צפת וכו'] היה מנהגם לקיים את שני ימי הפורים וכתב בלוח דבר בעתו לידידי הרב הגאון מרדכי גנוט שליט"א בשם קני הוראה שהמנהג נשתכח בדרונו לפי שבעוה"י נתמעטו בהן החרדים לדבר ה' ולפי שבמצאיאות קשה לקרוא הלילה את המגילה אחר משתה י"ד שמכו על כך שיצאו בקראם י"ד, אמנם הוסיף דעתה שזכינו לעוד אבנך ונבנית ושבו לגור בהן מצוה להודיעם שיהנוגו כמנהג הקדום, ע"כ. ויעשו ב' הימים וגם קריאת המגילה בי"ד עם ברכה ובט"ו בלי ברכה, אולם לא נחתין הכי לענין קריאת המגילה מהטעם שכתב בלוח דבר בעתו דסמכו על זה שבמצאיאות קשה לרוב הציבור לקרא את המגילה בלילה אחר משתה י"ד וכל אחד ינהג לפי הוראת מורי ההוראה שבעירו והעיקר שבאתי לעורר הוא לגבי משתה ושמחה שיש לנהוג בב' הימים שנאמר (אסתר טו) את שני הימים האלה וגו' עיין דרכי משה (סימן תרצה) ואם בחו"ל שלא היה להם שום ספיקות מכל מקום נהגו חסידים ואנשי מעשה לילך במלבושי י"ט ועשו משתה ושמחה בשושן פורים שנהגו כן משום כבוד ירושלים עיין דרכי חיים ושלום וזמירות דברי יואל על אחת כמה וכמה בני ארץ ישראל שיש להם צד חיוב מעיקרא דדינא כמו שכתבתי יש לבני הכפרים והעיריות לנהוג משתה ושמחה בב' הימים בשלמות ליהודים היתה אורה (זו תורה) ושמחה וששון ויקר.

הכ"ד הכותב וחותרם בברכה שנוכה לאורות הגדולים הנשפעים בקבלת התורה מאהבה וכו'

משה בראנדסדארפער

הפקד: "אגודת" 053-33105646

איגוד הרבנים
תלמידי היכל הוראה
בארה"ק העונים
לשואלים דבר ה'
זו הלכה

יחשלים	חפיפה
בית שמש	קריית ספר
ביתר	כתמיאל
בני ברק	טבריה
טל סטון	צפת
אשדוד	אור הגנוז
חצור	נוף הגליל
תעננה	

זמני קבלת קהל במרכז "היכל הוראה" בירושלים ח' זוננפלד 3 טל' 02-5322775

מוצש"ק מוצאי שעה י"ט מחצית שעה אחרי זמן ר"ת למשך שעה	שבת ויו"ט משעה קודם השקיעה עד רבע שעה קודם השקיעה	ערש"ק וערב י"ט לפנה"צ 11:00 עד 1:00	א-ה מהשעה 10:00 לפנה"צ עד 9:00 בערב רצוף
--	---	---	--

ע"פ תקנת רבינו מן ה"קנה בשם" ז"ע שאלות דחופות או שאינה סובלת דחי, בכל עת זמן בימים ובלילות.

בית בנו הדומ"ץ
הרה"ג שמועון עוזר בראנדסדארפער שליט"א כמה דקות מההיכל רחוב רבינו גרשום 5 [כניסה א' קומה 2] י-ם 0527155774

בית מורינו הגאון ר' שליט"א
מעל בנין היכל הוראה טל' 053-3111159 פנ' 02-5370033

לקבלת הגיליון במייל צד 05227775@gmail.com